

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2014 Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ' ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β')

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

A.

Ο συγγραφέας πραγματεύεται την έννοια της ανθρωπιάς. Στην αρχή πιστοποιεί τον σύγχρονο χαρακτήρα της, παρουσιάζει τον ορισμό της, τη συγκρίνει με τον ανθρωπισμό του παρελθόντος, επισημαίνοντας διαφοροποίηση, ενώ αναφέρει παράδειγμα ανθρωπιστή. Στη συνέχεια εξηγεί πως κατά το παρελθόν ο «ανθρωπιστής» αποτελούσε αξία ζωής και η λέξη χρησιμοποιούνταν για να προσδιορίσει ξεχωριστούς ανθρώπους. Παράλληλα διαπιστώνει πως σήμερα, μολονότι όλοι αναζητούν την ανθρωπιά αυτή έχει χάσει το νόημά της, γιατί ο καθένας την αντιλαμβάνεται με ιδιαίτερο τρόπο. Επιπλέον προσθέτει ότι η συχνή χρήση του όρου σε συνδυασμό με τα υλιστικά πρότυπα της εποχής έχουν υποβαθμίσει την αξία της. Τέλος επισημαίνει πως η έννοια της ανθρωπιάς δεν αποτελεί αντικείμενο εκμάθησης αλλά συνιστά ψυχική αρετή που καταξιώνει τον άνθρωπο και δικαιώνει την ύπαρξή του. (λέξεις 120)

B1.

Η τάση του ανθρώπου για διαρκή απόκτηση και χρησιμοποίηση υλικών αγαθών αναιρεί τη διάθεση δημιουργίας ουσιαστικών, προσωπικών και εσωτερικών αξιών, ενώ ταυτόχρονα τις καθιστά στη σκέψη του αναχρονιστικές. Στο πλαίσιο του υλικού ευδαιμονισμού που υιοθετείται, ο άνθρωπος γίνεται πλεονέκτης, ατομιστής, ανταγωνιστικός, εγκλωβίζεται σε έναν διαρκή αγώνα απόκτησης επαγγελματικής, οικονομικής και αγοραστικής δύναμης, έτσι που δεν του μένουν περιθώρια για ανάπτυξη πνευματικών ενδιαφερόντων, δημιουργία ψυχικής καλλιέργειας και ηθικής ολοκλήρωσης, στοιχεία που θα του προσέφεραν μια διαφορετική θεώρηση ζωής. Γι' αυτό θεωρεί ανούσιο και άσκοπο το ενδιαφέρον για τους άλλους ανθρώπους και τα προβλήματά τους, τα εκλαμβάνει ως

δείγμα παλιομοδίτικων αντιλήψεων και ευαισθησιών, χαρακτηριστικό ανθρώπων που ζουν σε προηγούμενες εποχές, μην έχοντας φιλοδοξίες και όνειρα ανέλιξης, κοινωνικής καταξίωσης και προβολής. (λέξεις 118)

B2. α) [Ο υποψήφιος μπορούσε να επιλέξει δύο διαφορετικούς τρόπους ανάπτυξης από τους παρακάτω:]

- **Ορισμός:** «Έλεγκαν: “αυτός είναι ... το καλό», όπου ορίζεται η έννοια ανθρωπιστής

Οριστέα έννοια: ανθρωπιστής

Γένος: προσωπικότητα

Ειδοποιός διαφορά: που ξοδεύεται ολόκληρη για να κάμει το καλό

Ορισμός μπορεί να προσδιοριστεί και στο σημείο: «Και με την “ανθρωπιά” ... Του κάθε ανθρώπου», όπου ορίζεται η έννοια ανθρωπιά

Οριστέα έννοια: ανθρωπιά

Γένος: (στάση ζωής –εννοείται)

Ειδοποιός διαφορά: τη συμπόνια ...κάθε ανθρώπου

- **Παραδείγματα :**

«Ο Ντυνάν, για παράδειγμα, ο ιδρυτής του «Ερυθρού Σταυρού», υπήρξε ένας τέτοιος ανθρωπιστής», όπου αξιοποιείται το παράδειγμα του Ντυνάν ως παράδειγμα του ανθρωπιστή

- **Αιτιολόγηση:**

«γιατί...μεγάλη»

Διατυπώνεται η θέση «Η ανθρωπιά ...χέρια» και θεμελιώνεται η αποδεικτική ισχύς της με την πρόταση «γιατί συμβαίνει ...μεγάλη»

B.2. β)

έτσι: όρος συνοχής, μεταβατική - διαρθρωτική λέξη που εκφράζει συμπέρασμα-αποτέλεσμα

ωστόσο: όρος συνοχής, μεταβατική - διαρθρωτική λέξη που εκφράζει αντίθεση –εναντίωση

Και οι δύο όροι εκφράζουν λογική αλληλουχία

B3.

α) Συνώνυμα

αναλίσκείται: ξοδεύεται, καταναλώνεται, διατίθεται, αφιερώνεται

οικουμενική: συλλογική, πανανθρώπινη, καθολική

διαστρεβλώσεις: αλλοιώσεις, παραποιήσεις
ολωσδιόλου: ολοκληρωτικά, εντελώς
ευζωίας: καλοπέρασης, ευδαιμονισμού

β) Αντώνυμα

κοινόχρηστος: ατομικός, προσωπικός, ιδιαίτερος, ιδιωτικός
συμμετοχή: απουσία, αδράνεια, αδιαφορία, αποχή
αυτοακυρώνεται: (ετερο)ισχυροποιείται, ενισχύεται, επιβεβαιώνεται
γνώση: άγνοια
αδιάκοπης: αποσπασματικής, ασυνεχούς, διακεκομμένης

B4.

α) «αυτός είναι μεγάλος ανθρωπιστής»: αυτούσια παράθεση θέσεων
«Ερυθρού Σταυρού»: παράθεση τίτλου, ορολογίας

β) [Ο υποψήφιος έπρεπε να επιλέξει τρεις εκφράσεις με μεταφορική σημασία].

Παρουσιάζουμε ενδεικτικά:

- Η ανθρωπιά είναι ...ένα νόμισμα που κυκλοφορεί σ' όλα τα χέρια
- εσήμαιναν μια προσωπικότητα που ξοδεύταν ολόκληρη
- Ο ανθρωπιστής ένας άνθρωπος που αναλύσεται
- Δείχνει πως η οικουμενική ψυχή αισθάνεται βαθύτερα
- οι ιδέες είναι καθώς τα υγρά, που παίρνουν το σχήμα του μπουκαλιού τους
- αλλάζουν απόχρωση (ενν. οι όροι)
- κατά τον τρόπο που τους μεταχειρίζεται κανείς (ενν. τους όρους)
- ένας όρος, μια λέξη, μια έκφραση που βρίσκεται ολοένα στο στόμα μας, σιγά σιγά φτωχαίνει, αδειάζει, αποστεώνεται
- η καθημερινή ζωή ολοένα και περισσότερο χάνει τη θαλπωρή, τη γλυκιά ζεστασιά της
- είναι ένας χειμώνας, χωρίς αλκωνίδες (ενν. η καθημερινή ζωή)
- Η «καλημέρα» αυτό το χαρούμενο άνοιγμα παραθύρου προς τον αίθριο ουρανό, μεταβάλλεται σιγά σιγά σε μορφασμό
- η δίψα της ευζωίας
- δεν αφήνει τόπο για ευγενικά αισθήματα
- που ακτινοβολεί παντού (ενν. η ανθρωπιά)
- είναι επιεικής και ήπια (ενν. η ανθρωπιά)
- είναι κυκλική παρουσία (ενν. η ανθρωπιά)
- Δεν βρίσκεται στραμμένη προς ένα μονάχα σημείο του ορίζοντα (ενν. η ανθρωπιά)

Γ1. Άρθρο

Τίτλος: Αναζητώντας τον άνθρωπο

Πρόλογος: **Θέμα:** Έλλειμμα ανθρωπιάς

Θέση: α. Παρατηρούνται φαινόμενα που αποδεικνύουν το έλλειμμα ανθρωπιάς στην εποχή μας

β. Υπάρχουν, όμως, δραστηριότητες, ατομικές και συλλογικές, που αποσκοπούν στον περιορισμό αυτού του ελλείμματος.

Κύριο μέρος:

Α' Ζητούμενο: Φαινόμενα που αποδεικνύουν το έλλειμμα ανθρωπιάς

Φαινόμενα κοινωνικής παθογένειας

- άνθρωποι που βιώνουν οικονομικά αδιέξοδα- άνεργοι, άστεγοι, άποροι, ανασφάλιστοι
- άνθρωποι του κοινωνικού περιθωρίου-χρήστες ναρκωτικών, αλκοολικοί, ψυχικά ασθενείς
- άνθρωποι τρίτης ηλικίας παραμελημένοι, εγκαταλελειμμένοι
- παιδιά κακοποιημένα, αντικείμενο εργασιακής εκμετάλλευσης
- γυναίκες κακοποιημένες, θύματα ρατσιστικής αντιμετώπισης
- μετανάστες και πρόσφυγες σε άθλιες συνθήκες διαβίωσης, αποδέκτες ρατσιστικής συμπεριφοράς
- άνθρωποι με ειδικές ικανότητες, αναπηρίες, που βιώνουν τον κοινωνικό αποκλεισμό

Στάση του κοινωνικού συνόλου και της πολιτείας απέναντι στα φαινόμενα κοινωνικής παθογένειας που επιβεβαιώνουν το έλλειμμα ανθρωπιάς

-Άνθρωποι

- αδρανείς, αδιάφοροι, ατομιστές, με αποκλειστική επιδίωξη την προσωπική εξέλιξη
- υποκινητές και συχνά εκμεταλλευτές των φαινομένων κοινωνικής αδικίας και των αδύναμων συνανθρώπων τους
- υποκριτές, με προσποιητό ενδιαφέρον για τις κοινωνικά ευπαθείς ομάδες που συνήθως κινείται από ιδιοτελείς προθέσεις (κοινωνική προβολή και ανάδειξη)

-Πολιτεία

- αδιάφορη, ανίκανη προς την κατεύθυνση της αντιμετώπισης των προβλημάτων κοινωνικής παθογένειας
- ανεπαρκής, από πλευράς κρατικής υποδομής, για διαχείριση των προβλημάτων, έλλειψη θεσμών και μηχανισμών στήριξης και προστασίας των κοινωνικά αδύναμων
- αδρανής ως προς τα προβλήματα, ενασχόληση των κρατικών φορέων με δευτερεύοντα και επουσιώδη ζητήματα γραφειοκρατικού χαρακτήρα ή ιδιωτικών συμφερόντων

Β' Ζητούμενο: Ατομικές και συλλογικές δραστηριότητες για τον περιορισμό του ελλείμματος ανθρωπιάς

I. Ατομικές

-Προσφορά οικονομικής ενίσχυσης σε μεμονωμένα άτομα ή σε φορείς και σωματεία, τόσο στο επίπεδο της τοπικής κοινωνίας όσο και σε επίπεδο χώρας ή και διεθνώς, με τη μορφή συνδρομής ή έκτακτης βοήθειας

-Προσφορά ειδών πρώτης ανάγκης (τροφίμων, φαρμάκων, ειδών ένδυσης και υπόδησης)

-Εθελοντική προσφορά έργου σε συλλογικές δράσεις (π.χ. συσσίτια), σε αποστολές και ομάδες που αφορούν στην αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών (π.χ. θύματα πυρκαγιών, σεισμών κ.ά.)

II. Συλλογικές

-Δημιουργία ΜΚΟ και ενεργητική συμμετοχή σε αυτές

-Οργάνωση φιλανθρωπικών δραστηριοτήτων με σκοπό τη συγκέντρωση χρημάτων ή ειδών πρώτης ανάγκης για την ανακούφιση ευπαθών ομάδων με πρωτοβουλία της τοπικής αυτοδιοίκησης, της Εκκλησίας, των δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης που αναπτύσσονται στο πλαίσιο των ΜΜΕ (π.χ. Δίκτυα αλληλεγγύης από τηλεοπτικούς ή ραδιοφωνικούς σταθμούς).

-Δραστηριοποίηση της πολιτείας, δημιουργία θεσμικών οργάνων με αντικείμενο τη μελέτη των προβλημάτων, τη λήψη μέτρων με σκοπό την άμεση ανακούφιση (π.χ. δημιουργία χώρων στέγασης και περίθαλψης) των αδύναμων συνανθρώπων μας.

Επίλογος: Το έλλειμμα ανθρωπιάς αναδεικνύει το πλήθος των κοινωνικών προβλημάτων και των αδυναμιών τόσο του ανθρώπου όσο και της πολιτείας. Επομένως, κάθε προσπάθεια περιορισμού του προβλήματος κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση, δημιουργεί κοινωνικές

ευαίσθητες αλλά σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρείται επαρκής αντίδραση για την ουσιαστική εξάλειψη των προβλημάτων. Πρέπει να ενταχθεί σε ένα οργανωμένο πρόγραμμα ουσιαστικής αντιμετώπισης της κοινωνικής παθογένειας, ώστε οι διάφορες μορφές φιλανθρωπικής δράσης να λειτουργούν ενισχυτικά προς το κοινωνικό πρόσωπο της πολιτείας.

Υπογραφή
(ο αρθρογράφος)

Φιλολογικός κλάδος

Έφη Ριζά- Σκύφα

Ελισσάβητ Χατζήσαρη

Αγγελική Παπαϊωάννου

Δήμητρα Ταφίλη

Αρετή Μπάρολου

Σάντυ Τρικότσουλα

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

ΣΠΟΥΔΗ

- ΑΘΗΝΑ: ΣΟΛΩΝΟΣ 101 ΤΗΛ. 2103828854 – 2103845239
- ΠΑΓΚΡΑΤΙ: ΑΓ. ΦΑΝΟΥΡΙΟΥ 30 ΤΗΛ. 2107520883 – 2107519429
- ΒΥΡΩΝΑΣ: ΝΙΚΗΦΟΡΙΔΗ 10 ΤΗΛ. 2107669192 – 2107666233
- ΠΕΙΡΑΙΑΣ: ΗΡ.ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ 30 ΤΗΛ. 2107520883 – 2107519429

www.spoudi.gr, e-mail: info@spoudi.gr /spoudibyronas@gmail.com